

וכי אטו קרבן יחיד כללא הוא שאינו דוחה?! והלא פר יום הכפורים וחביתי כהן גדול ופסח דקרבן יחיד הם, ודוחין את השבת ואת הטומאה.

ואמר לו — לתנא קמא — רבי יעקב על הסיפא שבדבריו:

וכי אטו קרבן ציבור כללא הוא שהוא דוחה את השבת ואת הטומאה?! והלא פר העולם דבר של ציבור ושעירי עבודת כוכבים וחגיגה דקרבן ציבור הם, ואין דוחין לא את השבת ולא את הטומאה.

אלא נקוט האי כללא בידך:

כל שזמנו קבוע, הרי זה דוחה את השבת ואת הטומאה — אפילו ביחיד כמו פר של יום הכפורים וחביתי כהן גדול ופסח!

וכל שאין זמנו קבוע הרי זה אינו דוחה לא את השבת ולא את הטומאה — ואפילו

בציבור כמו פר העלם דבר ושעירי עבודת כוכבים; וחגיגה [שהרי יש לה תשלומין כל שבעה, רש"י, (70)*]!

וכיון שכן אין הוכחה מכאן דאיכא מאן דאמר קרבן ציבור הוא, אלא לכולי עלמא קרבן יחיד הוא; וחזרה הקושיא: מה הספק אם נכנס הכהן בדמו של פר, והרי החטאת הראשונה נפסלה. (71)

איתיביה אביי לרבא, דסבר: אין תנא שיסבור כי פר של יום הכפורים קרבן ציבור הוא: וכי אטו אין תנא שיסבור "קרבן ציבור הוא" [ר"ח ותוספות הרא"ש, דלא כ"שיח יצחק]:

והרי תניא:

חמש חטאות מתות: ולד חטאת, ותמורת חטאת, וחטאת שמתו בעליה, וחטאת שנתכפרו בעליה באחרת, וחטאת שעברה שנתה — וסימנך: ותמנע [ריטב"א].

*70. וכן מפורש בגמרא פסחים עו ב, והתוספות שם מחקו גירסא זו, וכתבו טעם אחר.

71. לא נתבאר מכל אריכות הגמרא, איך נדחית ראיית רב עמרם מתנא קמא שהוא סובר: קרבן ציבור הוא.

ובשמועת חיים פירש [וכן משמע בהדיא מדברי המהרש"א בפסחים ע ב, שהביא שם]: דרב עמרם הוה סבר: שתנא קמא ורבי מאיר נחלקו בדין קרבן ציבור שדוחה את הטומאה, דלתנא קמא הדין תלוי ב"קרבן ציבור" ולא בקרבן שקבוע לו זמן, וכיון שכן צריכים לומר, כי מפני שסובר תנא קמא: פר יום הכיפורים קרבן ציבור הוא, לכן אינו חושש לטענת רבי מאיר [והוא על הדרך השני בהערה 69 לעיל

בביאור ראיית רב עמרם].

ורבא דחי ליה, שאין כאן מחלוקת, ואף תנא קמא מודה שאין הדין תלוי בקרבן ציבור אלא בקרבן שקבוע לו זמן, ולא באו רבי מאיר ורבי יעקב אלא לתקן לשונו של תנא קמא שתלה הדין בקרבן ציבור; ושוב ממילא אין הכרח שסובר תנא קמא שפר של יום הכפורים קרבן ציבור הוא, [אלא שצריך תלמוד להעמיס כל זה בדברי הגמרא].

וכן הוא מפורש בדברי הרמב"ם בפירוש המשניות בתמורה, שכתב על דברי רבי מאיר שאמר כי הדין תלוי בזמנו קבוע: "והטעם שנתן רבי מאיר, הוא טעם אמיתי ושגור אין חולק על זה". [וראה שם בפירוש רבינו עובדיה מברטנורא במשניות בתמורה, דמשמע דפליגי,